

[Sigsgaard.]

dan det skal foregå. I øvrigt troede jeg, at ministeren mente, at de allerfleste virksomheder er effektive. Jeg synes, ministeren plejer at sige, at det er karakteristisk for vores samfundssystem med den private ejendomsret til produktionsmidlerne, at virksomhederne er så vældig effektive; der er små undtagelser: B & W o. lign., men ellers skulle de være så effektive. Hvis det nu er rigtigt, skulle det altså betyde, at de fleste virksomheder kan få dispensation efter bestemmelsen i § 7, fordi de er effektive, og så er loven jo ingenting værd. Men spørgsmålet er, hvordan i alverden monopoltilsynet skulle være i stand til at kontrollere, om en virksomhed er effektiv. Jeg kan ikke forestille mig, at det skulle være muligt, og det vil sige, at det, der bliver resultatet af det, er, at direktør Jensen skriver ind til monopoltilsynet: kære monopoltilsyn, jeg har en effektiv virksomhed og beder om i henhold til paragraf dit og dat at få lov til at forhøje mine priser, kærlig hilsen, direktør Jensen, og så kan monopoltilsynet egentlig ikke gøre ret meget ved det. Det vil være umuligt at kontrollere effektiviteten. Spørger man uafhængige økonomer — hvad jeg har gjort, da disse lovforslag kom frem — siger de, at de aldrig har set mage til bestemmelse. En af dem sagde endda til mig, at så vidt han kunne forestille sig, måtte de have slået sig på lårene af grin i handelsministeriet, da de lavede den bestemmelse, for mage til bestemmelse er aldrig set.

Den anden centrale bestemmelse i loven er § 5, hvorefter lønglidning ikke må give grundlag for prisforhøjelser. Meningen med bestemmelsen er at standse eller bremse lønglidning. Det kan der rejses forskellige indvendinger imod.

For det første er det til det yderste vanskeligt at kontrollere — og det vil det være for monopoltilsynet — hvad der egentlig er lønglidning, og hvad der ikke er lønglidning. Hvad er en følge af overenskomsten, og hvad er ikke en følge af overenskomsten? Altså også her bliver loven næsten umulig at praktisere.

For det andet kan man rejse den indvending, at lønglidning ikke kan forhindres — sidst blev det i øvrigt bekræftet af nationalbankdirektøren i fjernsynet forleden aften — og i det omfang det lykkes at begrænse

lønglidning, betyder det kun, at virksomheden sætter profitten op. For hvad er nemlig lønglidning? Ja, det er den måde, arbejderne skaffer sig en andel i produktivitetsstigningen på, og bliver den bremset, betyder det kun, at arbejdsgiverne kan stikke hele gevinsten af den højere produktivitet i deres egen lomme, sådan at resultatet altså bliver, at nogle få får mere og de mange får mindre.

I øvrigt er lønglidning ikke bare en fordel, ja, en nødvendighed, for arbejderne, men den er også en fordel for de godt arbejdende virksomheder. Den stigende produktivitet i sådanne virksomheder giver dem jo råd til lønforbedringer, og derved bliver de i stand til at skaffe sig velkvalificeret arbejdskraft f. eks. Også fra et kapitalistisk synspunkt er det altså tosset at gribe ind over for lønglidningen, den er nemlig medvirkende til, at de dårligt fungerende virksomheder forsvinder, og at de bedre fungerende styrkes.

Dernæst synes jeg selvfølgelig, det er dybt forkasteligt, at man svækker det lovapparat, der kunne bruges til kontrol med monopolerne; i hvor høj grad det bruges, skal jeg ikke komme ind på at diskutere her, men det bruges da i nogen grad. I hvert fald kan dette apparat bruges, og det svækkes altså. Samtidig med at man foretager en sådan svækkelse af kontrolmuligheden, er vi for tiden inde i en periode med en monopolisering, som vi aldrig før har set mage til, en proces, der har fundet sted i mange år, men den accelererer jo. Jeg synes nok, det er forstemmende, at man, samtidig med at monopoliseringen skrider fremad og monopolerne selvfølgelig dermed får mere magt og bliver mindre kontrollable fra samfundets side alene i kraft af deres magt, svækker det lovapparat, der dog gav visse muligheder.

Sammenfattende må jeg sige, at en lov, der ikke fungerer — og det vil den ikke komme til — er farlig, fordi den skaber illusioner. Det kan være, det er formålet med den at skabe illusioner, ellers ser jeg ikke rigtig, hvad formålet skulle være, for effektiv bliver den altså ikke.

Dernæst om forslaget til udbyttebegrænsningslov: det er simpelt hen det rene blålæs, for hvad sker der, når man begrænser udbyttet gennem lovgivning? Så henlægges det, der ellers skulle have været betalt som udbytte, til reservefond, til virksomhedens